iDNES.cz

iDNES Premium
Rušivé reklamy na mobilu končí
19 Kč za měsíc po dobu 5 měsíců
Takto už číst nemusíte
Vyzkoušet

Děti, mladí a finance: Jde o překvapivě zodpovědnou generaci? Průzkumy to naznačují

Eva Sovová
18. září 2026

Finance přestávají být v rodinách tabu. O peníze se zajímají už i šestileté děti. Mění se i postoj malých lidí k utrácení. Peníze vydělané na brigádách rozfofruje obratem překvapivě jen nízký počet mladých. Většina rodičů se už snaží své potomky finančně zajistit, aby jim ulehčili start do samostatnosti. Nejen tyto trendy zachycují aktuální průzkumy napříč Českem.

Pro rozvoj finanční gramotnosti nejmladší generace je podle odborníků důležité, aby se s penězi naučily děti správně zacházet od nejmladšího možného věku, tedy od chvíle, kdy dostávají první kapesné a začnou si ukládat vlastní malé úspory. Dobrá zpráva je, že čeští rodiče se s dětmi začínají bavit o penězích nejčastěji od devíti let a o finance se dnes zajímají už i šestileté děti.

Nejen to vyplynulo z průzkumu investičního chování Čechů, který již počtvrté za sebou provedla Asociaci pro kapitálový trh ČR. A další aktuální průzkumy naznačují, že mladí lidé začínají být finančně zodpovědnou generací.

O finance se zajímají už šestileté děti

„Podle průzkumu projevuje největší zájem o finance věková skupina 6 až 14 let, což je věk, kdy děti již dokážou porozumět i základním principům toku peněz i jednoduchým, ale důležitým ekonomickým zákonitostem. Velmi dobře už také chápou, že mince nebo bankovka představují určitou hodnotu a začínají chápat základní matematické operace potřebné pro nakládání s penězi," vysvětluje Jana Brodani, výkonná ředitelka AKAT ČR.

Velmi intenzivní je zájem dětí o ceny věcí. Nakupování se školákem ze základy tak provázejí už nejen požadavky „To chci!", ale i otázky: „A to stojí málo nebo hodně?", „A proč si to nemůžeme koupit?"

U teenagerů na střední se zájem o peníze přesouvá již k praktičtějším dotazům typu: „A kolik bych si mohl vydělat na brigádě?" Mnohdy už nejde jen o pouhou otázku, ale o rozhodnutí vydělat si první peníze.

„Velmi často se jedná i o mladé lidi, kteří nemají vzhledem k dobře situovaným rodičům, bezprostřední potřebu přivydělávat si. Ale vlastní vydělané prostředky naučí děti s penězi lépe hospodařit, protože si uvědomí jejich skutečnou hodnotu a poznají proces, jak si je vydělat," poznamenává Jana Brodani.

Dnešní děti mají i vlastní představy, jak by mohly v budoucnu zbohatnout. Nejde přitom o výhru v nějaké loterii. Polovina z nich chce bohatství dosáhnout osobním úspěchem v práci, tedy správnou volbou povolání. Celá čtvrtina mladých pak přemýšlí o tom, jak zbohatnout podnikáním. A stoupá i podíl teenagerů, kteří uvažují o zbohatnutí prostřednictvím dobrých investic. V letošním průzkumu se tak vyjádřilo 23 % dotazovaných, což je o 2 procenta více než vloni.

Osm z deseti studentů část výdělku odkládá

A další dobrá zpráva. Letní brigády představují pro mnoho studentů první příležitost k vlastnímu výdělku. Většina z nich ale s vlastním výdělkem už nenakládá impulzivně. Podle aktuálních dat průzkumu UniCredit Bank si osm z deseti studentů ve věku 16 až 26 let alespoň část vydělaných peněz odkládá na spoření nebo investice, přičemž 44 % si stranou dává dokonce více než polovinu svého výdělku.

Všechny vydělané peníze utratí a nic neuspoří pouze 17 % studentů. Aktuální výsledky naznačují, že první pracovní zkušenosti vedou mladé lidi k odpovědnějšímu přístupu k vlastním financím.

„První výdělek je pro mladé lidi důležitým milníkem. Poprvé získávají vlastní příjem, se kterým se učí hospodařit, a vytvářejí si návyky, které je mohou provázet celý život. Je dobře, že většina studentů nepřemýšlí jen o okamžité spotřebě, ale část vydělaných peněz si odkládá. Je to dobrá zpráva pro jejich budoucí finanční stabilitu," říká Petr Plocek, tiskový mluvčí UniCredit Bank.

Z dat UniCredit Bank, která vycházejí z téměř 70 tisíc studentských účtů, také vyplývá, že s věkem výrazně roste objem i četnost příchozích plateb. Zatímco u mladších studentů hraje větší roli kapesné a podpora rodiny, starší častěji kombinují studium s pravidelnou brigádou, částečným pracovním úvazkem nebo již nastupují do prvního zaměstnání. „Mladí klienti zároveň patří k výrazně bezhotovostně orientované skupině," poznamenává Plocek.

Většina rodičů se snaží potomky finančně zajistit

V mnohých rodinách jsou životní náklady vzhledem ke zdražování napjaté, přesto se rodiče snaží myslet i na finanční budoucnost svých dětí. Pro nezaopatřené děti peníze odkládá až 85 % rodičů. Podle průzkumu investiční společnosti Direct Fondee dokonce spoří i ti rodiče, kterým v dětství nikdo nespořil. V naprosté většině případů začínají peníze svému potomkovi odkládat už v prvních pěti letech jejich života po menších úložkách.

A jak velký finanční polštář chtějí rodiče svým potomkům postupně do jejich dospělosti vytvořit? Skoro čtvrtina střádajících si podle průzkumu stanovila cílovou částku mezi 250 a 500 tisíci korunami a přibližně pětina mezi 100 a 250 tisíci korunami. Stanovit si vyšší finanční cíl v řádu milionu korun a výše si ale může dovolit už jen málo rodičů.

„Rodiče dnes velmi zodpovědně myslí na budoucnost svých dětí. Problém ale je, že málo z nich bere v potaz inflaci, která může být většinu času jen nenápadných pár procent, jenže v horizontu patnácti nebo osmnácti let dokáže v součtu shromažďované peníze značně znehodnotit," říká Laureen Höllge, CEO Direct Fondee.

Jak vysvětluje, jen v uplynulých 18 letech dosahuje kumulovaná inflace i kvůli extrémním rokům 2022 a 2023 přes 81 %. Milion naspořený v roce 2008 tak má dnes reálnou hodnotu jen kolem 550 000. Jinými slovy, pokud si dnes někdo vytyčil cíl pro dítě naspořit 1 milion korun v průběhu příštích 18 let, při předpokládané průměrné 2,5% inflaci si za něj v roce 2044 potomek koupí tolik, co dneska za necelých 650 tisíc.

Řešení? Připlatit si nebo zkusit inflaci porazit

„Cesty, jak situaci řešit, jsou dvě," říká Höllge. „Ta pracnější spočívá ve zvyšování cílové částky a odkládané částky adekvátně k tomu, jak se cenová hladina v čase mění. To, co inflace ukousne, dorovnávám tedy dalšími penězi ze svého," vysvětluje.

Podle průzkumu to určitá část rodičů dělá. V posledních letech zvýšila částku, kterou dětem na spoření posílá, necelá čtvrtila z nich. Ve zhruba třetině případů jako důvod uvádějí právě inflaci a zdražování. Skoro dvě třetiny rodičů ale částky, které dětem střádají, nijak neupravilo.

„Druhou možností, jak vytvářet dětem do budoucna lepší finanční polštář, je spíše investovat než spořit. Při dlouhém investičním horizontu pravidelné investování výrazně pozitivně ovlivňuje výslednou částku a dokáže inflaci překonat," poznamenává Höllge.

Peníze stresují téměř třetinu Čechů

Další aktuální průzkum agentury Ipsos pro společnost Home Credit zmapoval, jak velké obavy mají Češi včetně mladých lidí z vlastní finanční situace. Potvrzuje se, že stav osobních financí a duševní pohoda spolu souvisí mnohem víc, než si lidé často připouští.

Data ukazují, že tento problém se napříč společností nevyhýbá téměř nikomu, přičemž nejcitlivěji ho prožívají mladší ročníky a nízkopříjmové domácnosti. To, jak lidé pociťují finanční stres, je ovlivněno jejich vzděláním, pracovním uplatněním a celkovou životní situací.

Podle čerstvých dat pociťuje obavy ze své finanční situace nejméně jednou měsíčně téměř třetina lidí a dalších 35 % se s tímto stresem potkává několikrát do roka. Největší zátěž dopadá na mladou generaci do 35 let, která teprve buduje své rodinné zázemí a usiluje o příjmovou stabilitu. Data zároveň ukazují, že nejcitlivější jsou lidé ve věku od 18 do 26 let, kde úzkost kvůli financím trápí 39 % mladých.

„Mladí lidé dnes stojí před obrovským tlakem na zajištění vlastního bydlení a běžného provozu v době, kdy ceny za poslední roky výrazně vzrostly. Často se tak pohybují na hraně svých finančních možností a každá nečekaná výdajová položka v nich vyvolává obavy," vysvětluje hlavní analytik ze společnosti Home Credit Jaroslav Ondrušek a dodává: „Kromě věku hraje zásadní roli také výše příjmů a rodinná situace. Domácnosti s měsíčním příjmem do 40 tisíc korun hlásí finanční stres ve 41 % případů, pro něž jsou jakékoliv nečekané výdaje značnou komplikací."

Ambice mít vlastní bydlení mladým zůstávají

I když vlastní bydlení zůstává dnes pro velkou část Čechů obtížně dosažitelné, plány na vlastní byt nebo dům u mladých lidí ale nemizí. Na bydlení si pravidelně spoří téměř třetina populace. Mezi generací Z, tedy mladými do 29 let, spoří na bydlení už více než čtyři z deseti mladých.

„Lidé velmi dobře vědí, jak složité je dnes vlastní bydlení pořídit. Přesto se ho nevzdávají. Spoří, plánují, počítají s financováním a přemýšlejí také o tom, jak bude jejich bydlení vypadat za několik let. Bydlení zůstává jedním z největších životních i finančních rozhodnutí a čím dříve se o něm začne uvažovat v souvislostech, tím více možností člověk má," říká Monika Truchliková, generální ředitelka Modré pyramidy stavební spořitelny.

Ambice na vlastní bydlení jsou mezi mladými výrazné. „Ani mladá generace se nevzdává tradiční představy o bydlení pod vlastní střechou. V desetiletém horizontu plánuje 42 % generace Z pořízení vlastního domu a 39 % vlastního bytu. Vedle toho se objevují i představy o méně tradičních variantách, jako je mobilní dům či mini dům," přibližuje Monika Truchliková.

Nakolik se tyto plány mladých lidí uskuteční a kde a jak bude tato mladá generace nakonec bydlet, ukáže další vývoj. Někteří zůstanou bydlet s rodiči a čekat až byt či dům zdědí, další budou bydlet v pronájmu nebo se rozběhnou do světa...

Už teď je ale jisté, že plánování rodičovství mladá generace odkládá. Počty novorozenců rok od roku v Česku klesají, což souvisí mimo jiné i s dostupností bydlení a s tím, nakolik si mladá generace umí spočítat, jak finančně náročné je vychovat dítě.

© 1998–2026 MAFRA, a. s. a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP. Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Provozovatelem serveru iDNES.cz je MAFRA, a. s. IČ: 45313351.